



United Nations  
Nations Unies



International  
Criminal Tribunal  
for the former  
Yugoslavia

Tribunal Pénal  
International pour  
l'ex-Yougoslavie

Međunarodni  
krivični sud za  
bivšu Jugoslaviju

## Press Release . Communiqué de presse . Saopštenje za javnost

(Isključivo za medije. Nije službeni dokument.)

TRIAL CHAMBER

CHAMBRE DE 1ERE INSTANCE

PRETRESNO VEĆE

Den Haag, 29. juni 2004.

IT/P.I.S./861-t

### PRESUDA U PREDMETU TUŽILAC PROTIV MILANA BABIĆA

- **MILAN BABIĆ JE OSUĐEN NA KAZNU ZATVORA OD 13 GODINA**

*U prilogu se nalazi sažetak presude Pretresnog veća, u sastavu: sudija Orije (predsedavajući), sudija El Mahdi i sudija Martín Canivell kojeg je pročitao predsedavajući sudija.*

#### Sažetak presude

Na današnjoj sednici Pretresno veće donosi presudu o kazni u predmetu Milana Babića. Ovo što sledi samo je rezime pismene presude i nije njen sastavni deo. Pismena presuda biće na raspolaganju stranama u postupku i javnosti po završetku ove sednice.

Sada ću u kratkim crtama izneti kontekst i činjenice u ovom predmetu, kao i faktore koje je Pretresno veće uzelo u razmatranje prilikom odmeravanja kazne.

#### **Hronologija postupka**

Milan Babić je rođen 1956. godine u Kukaru u Hrvatskoj. Oženjen je i ima dvoje dece, a po zanimanju je zubar.

U oktobru 2001. godine Babić je stupio u kontakt s ovim Međunarodnim sudom pošto je saznao da se pominje kao saizvršilac u optužnici za Hrvatsku podignutoj u predmetu protiv Miloševića u septembru 2001. Babić je pristao na razgovor s Tužilaštvom i na svedočenje u predmetu Milošević.

Optužnica protiv Babića potvrđena je u novembru 2003. Optužnica ga tereti za progon, ubistvo, okrutno postupanje, bezobzirno razaranje sela ili pustošenje koje nije opravdano vojnom nuždom, uništavanje ili hotimično nanošenje štete ustanovama namenjenim obrazovanju ili religiji. Optužbe su zasnovane na događajima koji su se odigrali u hrvatskoj Krajini od avgusta 1991. do februara 1992.

Babić se predao Međunarodnom sudu u novembru 2003. godine. Dva meseca kasnije, podneo je zajedno s Tužilaštvom sporazum o potvrdnom izjašnjanju o krivici. Shodno tom sporazumu Babić bi priznao da je pomogao i podržao zločin progona počinjen putem udruženog zločinačkog poduhvata, kao što se tereti u tački 1 Optužnice. Cilj udruženog zločinačkog poduhvata bilo je prisilno i trajno uklanjanje hrvatskog i ostalog nesrpskog stanovništva s približno jedne trećine Hrvatske, kako bi se to stečeno područje pretvorilo u državu pod prevlasti Srba počinjenjem zločina u nadležnosti Međunarodnog suda.

U zamenu za Babićevo potvrdno izjašnjanje o krivici i njegovu kontinuiranu saradnju, Tužilaštvo bi preporučilo da mu se izrekne kazna od najviše 11 godina zatvora.

Sporazum o izjašnjanju o krivici izmenjen je nekoliko dana kasnije kada je Babić pristao da se izjasni krivim kao saizvršilac u pomenutom udruženom zločinačkom poduhvatu (umesto kao pomagač i podržavalac). Preporuka Tužilaštva da mu se izrekne kazna od najviše 11 godina ostala je nepromenjena.

Internet address: <http://www.un.org/icty>

Public Information Services/Press Unit

Churchillplein 1, 2517 JW The Hague. P.O. Box 13888, 2501 EW The Hague, Netherlands  
Tel.: +31-70-512-5356; 416-5343 Fax: +31-70-512-5355

Babićevo potvrdno izjašnjavanje o krivici u odnosu na tačku 1 Optužnice Pretresno veće je prihvatilo 28. januara 2004. Preostale tačke iz Optužnice povučene su uz saglasnost Veća.

### **Činjenice u osnovi potvrdnog izjašnjavanja o krivici**

U periodu od avgusta 1991. do februara 1992. godine, srpske snage napadale su i preuzimale vlast u gradovima, selima i naseljima u hrvatskoj Krajini. Nakon preuzimanja vlasti, srpske snage su, u saradnji s lokalnim srpskim vlastima, započinjale progon u cilju isterivanja hrvatskog i ostalog nesrpskog stanovništva iz te regije. Progoni su imali za posledicu ubistva odnosno istrebljenja više stotina hrvatskih i drugih nesrpskih civila u Dubici, Cerovljanima, Baćinu, Saborskom, Poljanku, Lipovači i drugim mestima. Takođe su doveli do rutinskog i dugotrajnog zatvaranja više stotina hrvatskih i drugih nesrpskih civila u nehumanim uslovima u staroj bolnici i u kasarni JNA u Kninu, do deportacije odnosno prisilnog premeštanja više hiljada hrvatskih i drugih nesrpskih civila s područja Krajine. Takođe su namerno razarani domovi i druga javna i privatna imovina, kao i objekti od kulturne vrednosti za hrvatsko i drugo nesrpsko stanovništvo.

U decembru 1991. godine, srpske vlasti su teritoriju nad kojom su na ovaj način preuzeli vlast proglasile "Republikom Srpska Krajina".

Što se tiče Babića, on je u februaru 1990. godine postao istaknuta politička ličnost u Srpskoj demokratskoj stranci (SDS) u Hrvatskoj. Bio je na visokom položaju u opštinskom odboru SDS-a u Kninu. U julu 1990. postao je predsednik Srpskog nacionalnog veća. U februaru 1991. počeo je da zagovara stvaranje nezavisne srpske države u takozvanoj Srpskoj Autonomnoj Oblasti Krajina. Zatim je u aprilu 1991. godine Babić izabran za predsednika Izvršnog veća te samoproglashene regije, a u maju 1991. postao je predsednik njene uprave, odnosno vlade.

Tog leta, Babić je postao vrhovni komandant oružanih snaga te samoproglashene oblasti. Najzad, u decembru 1991. godine, postao je predsednik takozvane Republike Srpska Krajina. U predmetnom periodu Babić je, drugim rečima, bio jedan od najviših rukovodilaca i najutjecajnijih srpskih političkih vođa u toj regiji.

Babić je priznao da je od avgusta 1991. do februara 1992. doprineo progonu hrvatskog i drugog nesrpskog stanovništva na sledeće načine:

- on je formulisao, promovisao, učestvovao i podsticao razvoj i sprovođenje politike kojom se radilo na ostvarivanju cilja udruženog zločinačkog poduhvata, a to je bilo prisilno i trajno uklanjanje većine hrvatskog i drugog nesrpskog stanovništva s približno jedne trećine teritorije Hrvatske;
- odigrao je značajnu ulogu u osnivanju, podršci i radu organa koji su upravljali takozvanom Srpskom Autonomnom Oblasti Krajina, a koji su sproveli cilj udruženog zločinačkog poduhvata;
- pomagao je u reorganizaciji i regrutovanju snaga Teritorijalne odbrane (TO) koje su učestvovala u zločinima;
- saradivao je s komandantom takozvane "Martićeve milicije" koja je, prema Babićevim rečima, bila umešana u počinjenje zločina;
- učestvovao je u pružanju finansijske, materijalne, logističke i političke podrške za vojno zauzimanje teritorija;
- tražio je pomoć od JNA ili je omogućio učešće snaga JNA u zauzimanju i kontrolisanju tih teritorija;
- na javnim manifestacijama i u medijima držao je huškačke govore na nacionalnoj osnovi, a ta je propaganda doprinela razbuktavanju nasilja prema hrvatskom i ostalom nesrpskom stanovništvu;
- najzad, podsticao je i pomagao nabavku oružja i njegovu podelu Srbima radi ostvarivanja kampanje progona.

Babić je priznao da je svesno i namerno učestvovao u kampanji progona. Znao je da se čine zločini kao što su zlostavljanja u zatvorima, deportacije, prisilno premeštanje i uništavanje imovine, kako se navodi u Optužnici.

U odnosu na ubistva koja mu se stavljaju na teret u Optužnici, Babić je priznao da je znao da tokom prisilnog uklanjanja nesrpskih civila dolazi do njihovog smrtnog stradanja, te da su takva lišavanja

života bila verovatan rezultat kampanje progona. Međutim, tvrdio je da nije imao saznanja o konkretnim ubistvima koja se pominju u Optužnici.

Babić je dalje priznao da je zločin progona počinjen u sklopu udruženog zločinačkog poduhvata i da je on u tom poduhvatu učestvovao u znatnoj meri kao saizvršilac.

### **Faktori prilikom odmeravanja kazne**

Pretno veće je razmotrilo svrhu kažnjavanja u svetlu mandata Međunarodnog suda. Retribucija, prevencija i rehabilitacija smatraju se najrelevantnijim svrhama u kontekstu Međunarodnog suda.

Pretno veće je prvenstveno razmotrilo težinu Babićevog zločina, a uzelo je u obzir i njegove individualne okolnosti, te zatim i otežavajuće i olakšavajuće okolnosti.

Babić ne poriče težinu počinjenih zločina. Gotovo celokupno hrvatsko i drugo nesrpsko stanovništvo proterano je iz predmetne regije prisilnim uklanjanjem ili navođenjem na bekstvo širenjem straha od neizbežnog napada. Ubijeno je više od 200 civila, među kojima i žene i starci, a nekoliko stotina civila je zatočeno odnosno zatvoreno u nehumanim uslovima. Bezobzirnost i divljaštvo obeležili su ovaj zločin, a njegove posledice po žrtve i njihovu rodbinu veoma su teške. Oni i danas mnogo pate.

Pretno veće je ubeđeno da je zločin u odnosu na koji se Babić izjasnio krivim krajnje teškog oblika. Učesnik u zločinu takve težine treba da očekuje kaznu srazmernu toj težini.

Kada je reč o otežavajućim okolnostima, Tužilaštvo primećuje da se za "rukovodeće položaje slične položaju optuženog smatralo da su otežavajuća okolnost". Odbrana smatra da bi bilo neprimereno da se Babićevo ponašanje u svojstvu političkog vođe uzima u obzir i za utvrđivanje krivične odgovornosti i kao otežavajuća okolnost. Pretno veće se slaže da ne bi trebalo da se jedan te isti element jednom ocenjuje kao sastavni element zločina, a drugi put kao otežavajuća okolnost.

Međutim, Babićeva krivična odgovornost ne proističe iz njegovog nadređenog položaja u hijerarhiji. Položaj političkog vođe nije uslov za utvrđivanje učešća u udruženom zločinačkom poduhvatu, ni preduslov za utvrđivanje zločina progona. Prema tome, to nije element kojim se utvrđuje krivična odgovornost, niti ga je Pretno veće uzelo u obzir kao takvog.

Razlozi zbog kojih se smatra da Babićevi rukovodeći položaji svakako treba da se uzmu u obzir kao otežavajuća okolnost prilikom odmeravanja kazne su dvojaki. Prvo, kao regionalni politički vođa angažovao je resurse kojima se podržavao udruženi zločinački poduhvat, a svojim govorima i medijskom eksponiranošću stvarao je uslove da srpsko stanovništvo pristane na to da se njihovi ciljevi mogu ostvariti progonom. Drugo, kroz položaje koje je Babić zauzimao njegova uključenost s vremenom je rasla: time što je dopuštao da se kampanja progona nastavi omogućio je uvećavanje njenih posledica.

Stoga Pretno veće konstatuje da se činjenica da je Babić zauzimao visoke političke položaje i ostajao na njima sve vreme počinjenja zločina progona računa kao otežavajuća okolnost.

Kada je reč o olakšavajućim okolnostima, strane u postupku tvrde da su u ovom predmetu merodavne sledeće olakšavajuće okolnosti: Babićeva znatna i kontinuirana saradnja s Tužilaštvom; dobrovoljno pojavljivanje pred Međunarodnim sudom kako bi mu se sudilo; potvrdno izjašnjavanje o krivici i prihvatanje odgovornosti; te njegovo kajanje. Odbrana dodatno tvrdi da Babićevo ponašanje nakon počinjenja zločina, kao i njegove lične i porodične okolnosti, takođe predstavljaju olakšavajuće okolnosti. Tužilaštvo predlaže da se kao dodatnu olakšavajuću okolnost uzme Babićevo ograničeno učešće u radnjama nasilja, njegov kontinuirani doprinos pomirenju i njegovo ranije ponašanje.

Kada je reč o Babićevom priznanju krivice, Pretno veće je uvereno, iz različitih razloga koji se iznose u presudi, da ono treba da se smatra važnim olakšavajućim faktorom.

Štaviše, Pretno veće uzima u obzir i Babićevu opsežnu saradnju s Tužilaštvom, uz velik rizik za njegovu porodicu i vlastitu bezbednost.

Pretno veće takođe uzima u obzir kao olakšavajuću okolnost Babićevu dobrovoljnu predaju Međunarodnom sudu.

Pitanje olakšavajućeg efekta koji sa sobom nosi Babićevo navodno ograničeno učešće u zločinima za koje je optužen smatra se bespredmetnim, pošto Pretno veće ne prihvata da je Babićeva uloga u udruženom zločinačkom poduhvatu bila toliko ograničena koliko to strane u postupku sugerišu. Premda je istina da Babić nije bio glavni pokretač kampanje progona, Pretno veće podseća da je Babić odlučio da ostane na vlasti i da je dao značajnu podršku progonima nad nesrpskim civilima time što je, između ostalog, učestvovao u pružanju finansijske, materijalne, logističke i političke podrške neophodne za vojno zauzimanje teritorija u hrvatskoj Krajini, držanjem huškačkih govora na nacionalnoj osnovi, te podsticanjem i pomaganjem u nabavci oružja i podele istog snagama koje su činile zločine.

Po pitanju kajanja, Pretno veće je ubeđeno da je Babićevo izražavanje kajanja iskreno i ono jeste olakšavajući faktor.

Iz razloga iznesenih u presudi, Babićevoj porodici i ličnim okolnostima takođe se pridaje određena težina u smislu ublažavanja kazne.

S druge pak strane, Pretno veće ne prihvata predlog da Babićevo ponašanje pre relevantnih događaja u Hrvatskoj zaslužuje ublažavanje kazne. Zločine počinjene tokom oružanog sukoba u bivšoj Jugoslaviji izvršili su uglavnom obični građani. Nema ničeg izuzetnog u vezi s Babićem ranijim ponašanjem što bi zasluživalo posebno razmatranje.

Što se tiče Babićevog ponašanja nakon zločina, Pretno veće nije uvereno da je Babić preduzeo mere da bi, na primer, ublažio patnje žrtava. On jeste saradivao s Tužilaštvom i prihvatio svoju odgovornost, ali ti faktori već su uzeti u obzir.

Zaključno, Pretno veće nalazi da je Babić bio regionalni politički vođa koji je nastojao da promovise ono što je smatrao interesima svog naroda, na uštrb Hrvata i drugih nesrba, kroz teško kršenje međunarodnog humanitarnog prava. Ne samo da se nije usprotivio nepravdi, već je i učestvovao u udruženom zločinačkom poduhvatu. Priznavši krivicu u odnosu na oružani sukob u Krajini u 1991. i 1992. godini Babić je pokazao određenu hrabrost. Ipak, Pretno veće nije uvereno da je u svakom trenutku uviđao puni značaj uloge koju je odigrao u Hrvatskoj u tom periodu.

Pretno veće nalazi da preporuka Tužilaštva o izricanju kazne od najviše 11 godina zatvora ne ispunjava svrhu kažnjavanja niti zadovoljava pravdu.

### **Dispozitiv**

Gospodine Babiću, ustanite, molim vas:

Pošto je razmotrilo argumente i dokaze koje su predočile strane u postupku, Pretno veće Vam izriče kaznu zatvora od 13 godina. Imate pravo da Vam se u trajanje kazne uračuna 211 dana koje ste proveli u pritvoru do danas. Ostaćete u pritvoru Međunarodnog suda dok se ne organizuje Vaš transfer u državu u kojoj ćete izdržavati kaznu.

Ovime je sednica završena.

\*\*\*\*\*